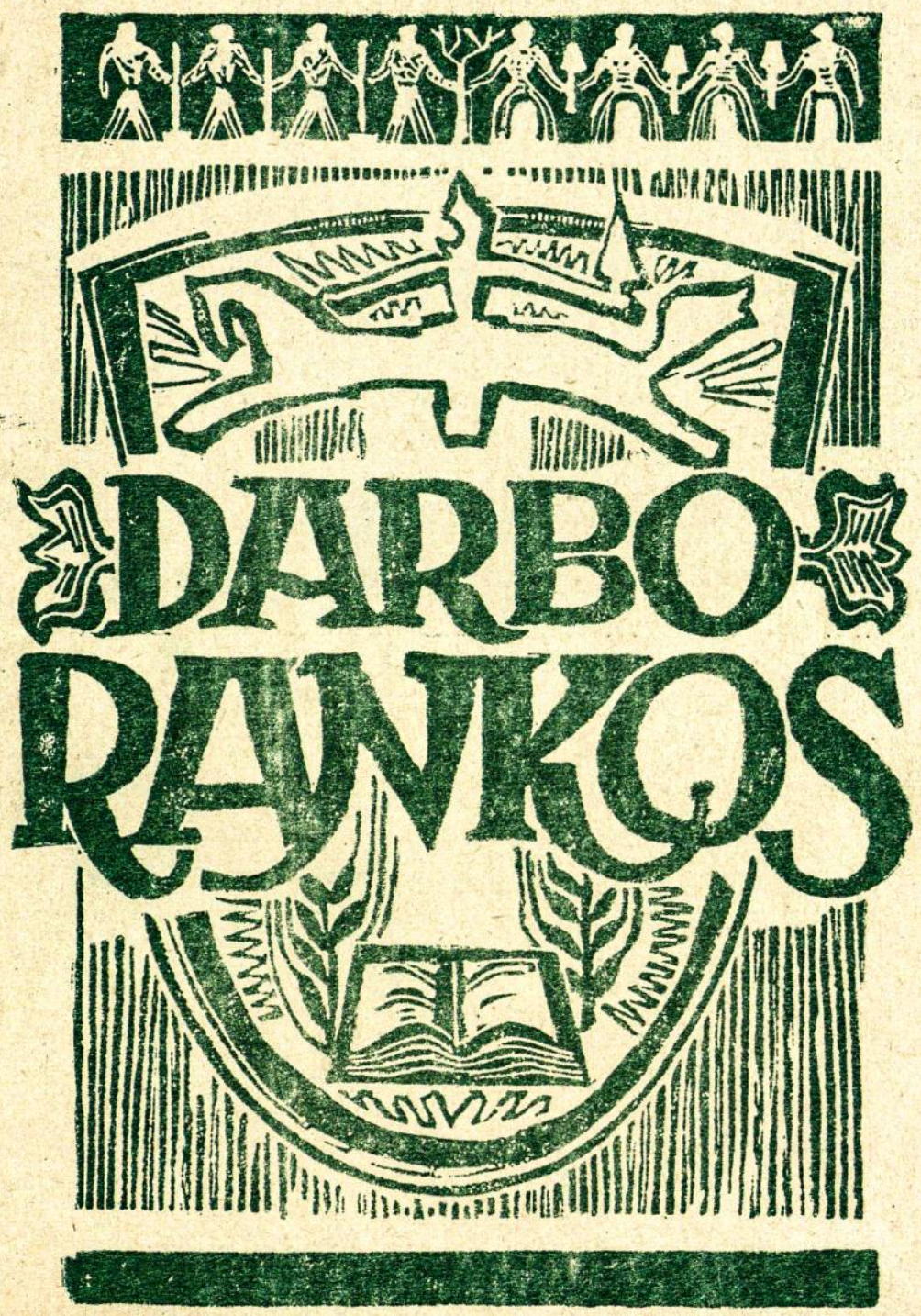

DARBO RANKOS

-LES MAINS DES TRAVAILLEURS-

© K. 1.

PARYŽIUS . 1951 m. VOSORIO MEN.

PARIS. 2evriar 1951

MINDAUGAS LIETUVOS KARALIS
1231 - 1263

L I E T U V A

"Kalbant apie mažasias valstybes, negalima pamiršti Pabaltijo tautų. Dvidesimts treji Nepriklausomybės metai buvo per trumpas laikotarpis, kad jos sugebėtų nuodoti ką nors universaliniu mastu. Tačiau išsižiūrėję arčiau, mes matome visur nepaprastą tvarkingumą ir tiesiog stebuklingą pažangą visose gyvenimo srityse.

"Lietuva yra gantos atvėju vienas iš neturtingiausių kraštų pasaulyje, o be to ji dar buvo nualinta ir apgriauta karo metu. Tačiau savo nepriklausomybės laikais ji sutvarkė savo materialinę būklę, beveik naujai pastatė didelį miestą (Kauną), pravedė daug naujų kelių, pastatė daug modernių tiltų, sukūrė du universitetus ir n i e k a m neliko skolinga nei skatiko.

"Jei visas pasaulis tvarkytųsi kaip Pabaltijo valstybės ir Suomija, pasaulyje jau seniai viespatautų ne tik politinė laisvė, bet "laisvė nuo bado, nuo skurdo ir nuo baimės," – tikslas, kurio ateityje nori pasiekti prezidentas Trumanas."

Iš prof. V. Stankos straipsnio,
tirausioje "Ištraškoje" literatūra,
Pikto šaltinis p. 94.

S A U L I N G A   L I E T U V A

ir

tokie pat Lietuviai.

=====

Svetimų istorikų įtakoje vis dar kartojam- Jogaila Lietuvą krikštijo. Visą Lietuvą. Nesusimastom, nerasdami nei Kaunijoje, nei Žemaitijoje nei vienos Jogailos, statytos ar apdovanotos baznyčios, vis vytautinės. Nesistebim, Žemaičių vyskupių priklausė tiesiai nuo Romos, o Vilniaus nuo Gniezno vyskupijos. Esan vienintelė tauta, kuri turėjo dvigubą per ilgus simtmecius baznytinę organizaciją tik 1926 m. konkordatu panaikinta. O Rygos vyskupo 1317 metais pareikštas tvirtinimas, kad lietyvių daugumas jau katalikai, kaip ir tai kad 1370 metais Popiežius siuntė į Lietuvą net 25 pranciškonus mums atrodo tarytum būtų skirti byle kuriai kitai tautai tik ne mums.

Siandien paskutiniųjų tyrinėjimų šviesoje- Jogaila nėra Lietuvos (visos) krikštitojas. Ne. Jis yra tas, kuris paskelbė visiems, kad katalikų tikėjimas, jau giliai jo laikais saknis įleidęs yra pripažįstamas valstybės

tikėjimu. Ta proga buvo "daug žmonių pakrikštyta" ir viena Vilniaus bažnyčių buvo pakeltą į katedrą. Vilniaus katedros Jogaila nestatė. Tai Vytauto darbas.

Todėl ypatingai mums yra brangūs ir švestini šie metai, kuriuose sukanka septyni simtai metų nuo pirmojo Lietuvos krikšto.

1251 metais liepos 17 d.

Popiežius, priimdamas mus į katalikiskųjų tautų šeimą, sutiko Mindaugą vainikuoti. Mindaugas, kuris rāsėsi - Primus rex Lithvanie-, yra viena nuostabiausių mūsų tautoje figūrų, viena didingiausių asmenybių, toli į ateitį išvelgianti, gal net per toli ir todėl greičiausiai, tuose nutarimuose kur jis buvo labiausiai pranasingas - aplinka jau jojo nesuprato, tauta jo neparėmė, Tauta gyveno prieš jį. Bet kai mes kalbam apie jį, amžių glūdumoje, mes pradedam mūsų valstybės, tuo paciu ir mūsų tautos gyvenimą nuo Mindaugo, mūsų valstybės pirmojo kurėjo. Jis pradėjo nuo nieko, nei valstybės, nei jos išdo, nieko nebuvo. Turėjo turėti begalinę energiją, tokią valią, nemazę meilę savam krastui, typingą saulingam lietuviui t.y. sveiką ambiciją. Protas, koks protas, koks sugebėjimas informotis, kas dėdasi pas kaimynus, sugebėjimas, jiems savo valią pristatyti, priverciant juos taip pasijelgti, kaip jam patogu ir reikalinga. Ardo priešų sąjungas, puola, plūsa, gesu, todamas, rodo nuovargio nepažinodamas MINDAUGAS, pirmasis mūsų tautos krikštytojas, senosios Lietuvos valstybės kurėjas.

Trisdešimčiai metų nuo staigios ir paslaptingos mirties, praėjus Lietuvą valdo Vytenis, savo darbais, žygiais, artimas Mindaugui. Taip valstybė survarko, tokią išdą paliko, kad, po jo mirties, jo brolis Gediminas, gali kultūrą domėtis, puikias piliis statyti, naują sostinę Vilnių steigti, kuri - kiose menose, savo patarėjų apsuptas, iškilmingai ir Popiežiaus ir kitus atstovus priiminėti.

To mažą Gediminas laiškus rašo, amatininkus kviesdamas, žadėdamas jiems, kad per dešimt metų jokių mokesčių valstybei nemokės. Tik tegul atvyksta. Mirė, atrodo labai senas, prieš strėlės pasautas.

Keturioliktame amžiuje, amžiuje, kur nuolatiniai kargi, klasta, piktis, gūdynės, nesantaika ir neapykanta žydėjo, mūsų tauta duoda, gražiausi koki tik žmonijos istorija pažista - broliškosios meilės pavyzdį.

Algirdas ir Kęstutis. Kęstutis ir Algirdas. Jie buvo tiek vieningi, kad ne tik tolimesni kaimynai, bet net kryžiuočiai nežinojo, katras iš jų vyresnis. Oranų saliniuose jiems viespataujant vis rašoma apie Lietuvos karalius - Reges Lithvanorum-. Neatskiriami, neisskiriami. Tokie skirtingi! Algirdas tylus, paslaptingas, artimieji nežino, kur jo rytoj, pasirusęsi, kariuomenė. Nebijo, vėdas neapvils. Valdovas žino ką dar

Neklausia, kur jos. Žino laimėti, tai valdovui, valstybei, o sau silko skaros, valdovo malonė.

Kęstutis, atrodo visą gyvenimą ant žirgo praleido, nei minkšto guolio, nei skanių valgių neieskoda mas. Bet ne čia jo garbė. Stabmeldis, mokė krikščionis taurumo, riteriskumo. Garbė ir bijojo jį priesai, bet kraujo veltui neliejo. Jei paimdavo riterius nelaisvę, tai dažniausiai gabenavo juos į Trakų piliį: iš kurių daug nuostabių dalykų išgirsdavo apie svetimas šalis, daug naujų dalykų išmokdavo, kas leido Vytautui tapti vienu labiausiai savo gadynėje išlavintų valdovų. Mokėjo daug kalbų, skaityti, rašyti, ko nemokėjo Jogailos sunus jau nekalbant apie jį patį.

Kai vieną kartą, kryžiuočiai baigė naikinti vieną mūsų pilių, liko paskutinė saulėlė karzygių, mirčiai pasmerkta. Kęstutis prasė jų pasigailėti. Magistra išakė išžudyti. Pabaigė savo kraugerinę misiją, kryžiuočiai nujojo, o Kęstutis krėniakininko žodžiais nuėjo pas savo mirusius.

Žuvo ne karo lauke, ne priėjo nugalėtas, tas kurs iš anksto, už metų kryžiuočiams pranesdavo, laukite, atvyksiu į sviečius, t.y. su kary, tas kuris du syk paimtas į nelaisvę dusyk dėkojo Ordenui už gerą priėmimą ir apsaugą. Žuvo nuo savųjų, klastingos rankos, žuvo nes pasitikėjo, nes buvo įsitikinęs: - prie sui reikalingas garbingas kardas ir tokia pat kova, o savam pasitikėjimas ir meilė, ant kurios aukuro per visą savo ilgą gyvenimą, tiek aukų ir įrodymų sudėjo.

Jo mirtis tai pirmas, aiškiai žinomas mėnulingo lietuvio nusikaltimas saulingam. Kas baisiausia, žudikai nebuvo nubausti.

Ateina Vytautas. Politinę savo karjerą pradėjo svetimais, tarnaitės drabuziais. Pradėjo iš nieko, į svetimus atsirėmęs, svetimus įtikinęs savo tikslų sventumu didumu,ėjo savus tvarkyti, valdyti, Lietuvą galingą daryti, to tokie kuriai visi su džiaugsmu tarnavo, kuriai visi garbė. Tas kuris paskutiniaisiais savo gyvenimo metais, tapęs Lenkijos globėju turėjo jos politiniam gyvenimui kur kas daugiau įtakos nei Jogaila. Neveltui, didžiausias lenkų patriotas, didysis 15-jo amžiaus istorikas Dlugos sako: kaip gaila, kad Jogaila o ne Vytautas buvo mūsų valdovas, tas mūsų laikų Aleksandras Makieдонietis.

Imperatorius, vyriausioji pasaulinės valdžios galva, ne pas Jogailą, pas Vytautą atvyksta. Idomiau sia ne vienas, bet su savo žmona - lygybei pabrežti ir didelį draugiškumą pareikšti.

Miršta palaužtas, nes savi nebūdį tada, kai svetimi šūnybes daro.

Pagaliau Švitrigailą, taip iškoneveiktas, o gal labiausiai saulingas, bet be kompromisų.

Dr. J. Deveikė.

p.

Mūsų korespondentas turėjo progos pasikalbėti su Maz.Lietuvos Tarybos Prezidiumo narių p. V. Pitkunigiu, grįžtančiu iš D. Britanijos į Vokietiją. Tikime, kad mūsų skaitytojams bus įdomu išgirsti apie M.L.T. veiklą ir jos nusistatymą, kai kuriais M.L. politiniais klausimais.

1. Kas yra Maž. Lietuvos Taryba ir kokie jos tikslai?

M.L.T. yra M.L. lietuvių politinių aspiracijų reiškėja. Nuo jos išsisteigimo (1918 m. Tilėje) iki sukilimo t.y. iki Klaipėdos krasto susijungimo su Lietuva, Taryba atliko visus viešuosius ir vidaus politinius uždavinius, išplaukiančius iš jos tikslų - visą M.L. prijungti prie D. Lietuvos. Tremtyje, Tarybai 1946 m. atsikurus, jos pagrindinis tikslas liko tas pats tik padidėjo uždaviniai, atsizvelgiant tiek į specifinę M.L. lietuvių tremtinių būklę, tiek į pačią krasto padėtį. Šiandien M.L.T. rupinasi, kad M.L. lietuviai liktų ištikimi lietuvybei - išsaugotų tautinį susipratimą, kad M.L. lietuvių politinės aspiracijos būtų bojamos ir galiausiai, kad visos M.L. lietuviškos jėgos būtų pajungtos lietuviškam krasto išsilaisvinimui.

2. Kokius sunkumus turi M.L.T. šiuos uždavinius vykdant?

Supranatama, kad M.L.T. veikla šiandien yra kur kas sunkesnė negu, kad ji yra byle kuriuo laikui buvusi. M.L. lietuvių masė šiandien yra tremtyje - Vokietijoje, jų veikla pasidarė rezistencinė, lygiai taip pat kaip ir iki 1923 m. ar ir dar vėliau pietnemunio srityje.

M.L.T. lietuvių teisinių klausimų - ypač pilietybės statuso oficialus neišsprendimas, socialus bejėgiškumas, priklausomybė nuo vokiečių ūkio ir vietos gyventojų, Vokietijos svoris, vis kyla, tarptautinėje plotmėje, mūsų žmonių išsiblašymas po visą vakarų ir rytų Vokietiją - tai yra sąlygos, kurios sunkina tautinį darbą, kurie stabdo politinį pasireiškimą ir stumė stumė mūsų žmones atsizadėti tautiškumo. M.L.T. pastangas sunkina ne mažiau ir nesutarimai vidaus politikos plotmėje. Nerandant VLIK-ų bendros kalbos su M.L.T. yra sunku įsivaizduoti, kad M.L.T. žmonės ją rastų.

3. Kur daugumoje gyvena M.L. lietuviai, koks jų politinis statusas?

M.L. lietuvių politinis statusas buvo savo laiku neišspręstas, kodėl tik apie 2% visų M.L. lie

tyvių pateko į stovyklas ir galėjo emigruoti. Visi kiti yra išsiblasę po Vokietijos kaimus ir miestus, miestelius, gyvena mi sunkiose darbo ir dažniausiai nepakenciamose buto sąlygose.

Zinoma, kad, tokioje aplinkybėje, aiškūs lietuviškas tautinis nuštatymas, o dažnai net lietuvisko laikrascio skaitymas reiškia ir šių gana menkų privilegijų netekimą. Didelė bedarbė, 7 milj. su viršum grynų vokiečių pabegelių krašte, kyla vokiečių nacionalizmas yra dažna priežastis, kad lietuvis ūkininkas turi savo pastogę ar berno vietą užleisti "geresniajam vokiečiui".

4. Kokie M.L.T. santykiai su mūsų politiniais reprezentantais?

Su širdgėla turime konstatuoti, kad su VLIK'u M.L.T. jau ilgokas laikas, kaip neturi jo kokių santykių. Įvairūs mėginimai tiek iš M.L.T. tiek iš kai kurių politinių grupių pusės neprivedo prie santykių sunormavimo.

Jau eilė metų kaip M.L.T. nežino, ką galvoja VLIK'as Mažosios Lietuvos politinės dabarties ir ateities klausimais, taip lygiai ir VLIK'as vargiai susigaušo ko nori M.L.T. ką ji dirba.

Su mūsų diplomacija, o ypač su jos šefu p. Mir. Lozoraičiu M.L.T. dirba glaudžiam kontaktė, tikime, kad šie santykiai netolimoje ateityje dar pagerės.

5. Koks Tamstos kelionės į D. Britaniją tikslas ir kokius išpuodžius parsivezate?

Be ryšių užmezgimo su D. Britanijos jaunimo organizacijomis, kurios mane į ten ir atkvieta, - mano kelionės tikslas buvo paaiškinti D. Britanijoje gyvenančius lietuvius - tiek Didzlietuvių, tiek Mažlietuvių padėtimis rūpesciams, Vokietijoje liekančių lietuvių ypač Mažlietuvių rėmimo galimūmis bei bendrai susipažinti su tenyksiomis politinėmis nuotaikomis.

Man taip pat rūpėjo susipažinti ir sueiti į sąlyti su D. Britanijoje gyvenančiais lietuviais, besisielojančiais mūsų krašto išsilaisvinimo reikalais. Turimų pabrėžti, kad Britanijoje gyvena lietuviai mūsų laisvinimo uždavinius ir darbą kiek kitaip supranta, negu tie politikai su kuriais teko Vokietijoje susidurti. Yra pagrindo tikėti, kad D.

Brit. lietuvių darnus sugyvenimas be politinių ir pasaulėžiūros skirtumų bei jų didelis susipratimas duos naują impulsą - krašto laisvinimo darbui lietuvių bendruomenėje.

6. Kokie M.L.T. ateities uždaviniai?

Išėinant iš minėtų tikslų, M.L.T. ir jos prezidiumas, reikšdamas ir vykdydamas M.L. lietuvių norus, kaip iki šiol taip ir ateityje stovės lietuviškos tautinės są-

monės sargyboje. Savo istorinių siekių vedama ir žinodama, kad busima Lietuva be Vilniaus ir Klaipėdos valstybiniai egzistuoti negali- M.L.T. veiks sutartinai su tais lietuvių skais veiksniais kurie tai supras ir jos veiklą rema. Būtų didžiausias nusikaltimas, jeigu, Klaipėdos krašto ir Pietnėmūnio lietuvių simtmečių pas-tangos, kelių metų bėgyje būtų pasmerktos mirčiai. Yra reikalin-ga atlikti rimtas, metodiskas ir kartu nuosirdus tautiniai-poli-tinis darbas, kad nesikartotų istorinės klaidos. ir kad Lietuv s vakarai būtų lietuviski.

M.L.T. deda ir dės visas pastan-gas, kad šis mūsų noras taptų realybe. M.L.T. tacciau viena siuos troskimus realizuoti negali. Mes saukiamės todėl visų lie-tuvių pagalbos lygiai kaip ir apeliuojame šiandien į visus ge-ros valios lietuvius, kur jie begyventų ir iš kur jie bebūtų kiti: ar iš Švenčionių, ar Šveikšnos ar Lėbguvos, - dirbti ir ko-voti po vieną vėliava, vienam ir pagrindiniam tikslui - Lietuvos atvadavimui lygių pareigų ir lygių teisių principu.

K.M.

+++++

JULIAUS ADAMONIO vardą ALEJA, SEULE

Neparodžius mūsų tautos kovingumo, taip neskonigai visam pasaulyje nuskambėjusio, lenkų ultimatumo metu ar per pirmąją sovietų okupaciją, 1940 metais, galima buvo pradėt galvot apie mūsų perdėtą pasyvumą ir nenorą laisvai ir ir garbingai gyventi. Tačiau tai buvo tik laikinas letoko mūsų tauto-tos būdo pasireiskimas. Neprašėjo nei 12 mėn. ruskių okupacijos ir 1941 m. sukilom kratytis engėjų. Nuo tų metų liejasi įsva-riausias mūsų brolių ir seserų kraujas ne tik kraste, bet ir ir visame pasaulyje, kur tik kovoja su kultūringo pasaulio mir-tinu priešų.

Vienas paskutiniųjų lietuvių, pa-sižymėjęs toje žutbūtinėje kovoje ir kurio vardą išlinksniavo pasaulio spauda yra JULIUS ADAMONIS.

Grandinis JULIUS ADAMONIS tarnau-ja USA karo laivyno elito-marinių eilėse. Pereitą rudienį, per Seulo kautynes (korėjoje), jis gavo įsakymą persikelti su savo amfibiniu tanku į kitą Hanos upę, pusę ir į pirmasias mūsų li-nijas pristatyti vienam daliniui sandmenų ir paspirties. Ieško-mas marinių dalinys buvo kaž kur Seule, bet niekas negalėjo jam tiksliai nurodyti- kur. Adamonis persikėlė per upę ir atsidadurė prieš "maris" susiglaudusių, siaudais dengtų priemescio trobe-lių ir burį smalsių korejiečių, kurie paklausti, kurioje pusė-jė yra marinai rodė iš karto ir į siaurę ir į vakarais ir į ry-tus. Adamonis nenusim tē, pavilgė seile pirštą, pakėlė jį į orą,

(nukelta į 15 psl)

"Ir tapau savosios, lietuviškosios visuomenės tarnas: ne, daugiau, jos vergas, dėl jos metų metais negmažes, kaip skais, ir saulutė šviečia ir džiugina. Kur tik kas man liepė eiti,ėjau, ne atsiklausdamas kas ji galiojo man liepti eiti: bet tik visuomenės labui. Eja ir dirau be atodairos..."

Tumas-Vaižgantas.

Kiekvienas gali būti savo TAUTOS AMBASADORIUS

"Britanijos Lietuvių" nr. 32-me tilpo šitokia antrastė straipsnis, kuriame aprasomas sekantys įvykis: vienas lenkų žurnalistų, aprašydamas savo pasikalbėjimą su mūsų diplomatijos sefu Min. St. Lozoraičių, paminėjo, kad Min. Lozoraitis pykiai kalba lenkiskai. Kitas žurnalista Stambrovskis, greičiausiai Lietuvos lenkas, "Dziennik Polski" "Laisvosios Tribunos" skyriuje rasė "koks čia girdi nuostabumas, kad Lietuvos Ministeris, gerai lenkiškai kalbas, esą kiekvienas, geras lietuvis lenkiskai kalba lygiai gerai, kaip ir lietuviškai". Jo nuomone-Lenkija, tai yra visų bendra motina.

Rašytojas Neveravicius atsakė labai rimtu ir išsamiu straipsniu, kuris tilpo tame pačiame "Dziennik Polski" laikraстыje, kuriame pabrėžė, kad, "lietuviai nuo lenkų tiek skiriasi, kiek nuo prancūzų, belgų ir kitų tautų žmonių. Tik tada, kai mes pripažinsim, kad esam vieni nuo kitų skirtingi, rasim bendrą kalbą ir gražų sugyvenimą.

"Dziennik Polski" redakcija t pačiame numeryje pažymėjo, kad F. Neveravicių, pazįsta, ti kaip garbingą Lietuvos tautos asmenybę-rašytoją. Pažymėdami, kad A. Stambrovskio galvojimai tilpo laisvės tribunos skyriuje, kur kiekvienas laisvai pasisakyti, ne visad sutinka su ten pareikstomis mintimis.

Z. Silsdenaitis, kuris visą tąją vyki apraso, prideda "džiugu, kad mes turime siame kraste žmonių, kurie budriai seka ne tik savąją, bet ir švetimom kalbom spauda. Rašytojas F. Neveravicius situo pavyzdžių parodė, kaip kiekvienas lietuvis, gyvendamas užsienyje, gali būti savos tautos ir valstybės "ambasadorius". Už budrų mūsų tautos reikalų saugojim, pagarba jam."

11.

Pats įvykis sukelia ne tik džiaugsmą ir pasididžiavimą, kad turim Neveravicius, kurie reikalui esant, nelaukia kol juos kas paragins ar duos patarimą, giną mūsų garbę ir reikalus. Pats straipsnis irgi sukelia nemazą minčių visų pirma kas draudžia mums, kiekvienam iš mūsų savo aplinkoje, mūsų sugebėjimų ir galėjimų ribose tapti savo tautos ambasadoriumi!!! (Dėl lenkų kalbos reiktų atskirai pakalbėti). Būdų ir kelių eibes, apsimoka ties jais gustoti ir aptarti. Bet visų pirma krinta į akis Silsdenaicio sakiny:.... Neveravicius...parodė, kad kiekvienas lietuvis gali būti savo tautos ir valstybės "ambasadorius" Kas liečia tautą, visuomenę visai teisingai ir visai priešingai su valstybe.

TAUTOS, jos visuomenės, jos kultūros, jos reikalų "ambasadoriumi" gali būti gali kiekvienas, bet ne tiek kiek jis nori, bet tiek kiek savo sugebėjimais, darbais, pasisventimu ir laimėjimais sugeba juo būti.

Valstybės vardu, į kurios aparatą, kad ir nedideliame nuošimtyje bet pataiko tie, kurių didžiausios ypatybės yra karjerizmas, lankstymas ir pataikavimas, jos vardu tegali kalbėti tik tas, kuris turi tam specialius įgaliojimus ir tai dar ne byle kaip ir ne byle kurioje formoje. Kiekvienas sąmoningas lietuvis galėtų ir privalėtų palaikyti ne tik išsiskokėliais, bet ir nusikaltėliais tarptautinio bendravimo protokolui, o tuo pačiu ir savai valstybei tuos, kurie ne duok Dieve patys pasisovę arba net ir įgaliuoti, atvykę į tokią valstybę, kur mes turime mūsų diplomatų, ieskotų ryšio su aukštaisiais tos valstybės pareigūnais patys o ne per mūsų įgaliuotus ministerius ir darytų vizitus, yestų derybas, nebūdami palydėti ir pristatyti tiems pareigūnams mūsų akredituotų tai valstybei diplomatų.

Per tokius pasimatymus paprastai sprendžiami taip vadinami politikos klausimai.

Kultūros t.y. tautos dvasinio veržlumo reikalams atstovauti prie ambasadų ir atstovybių yra specialus taip vadinami kultūros atašė (attaché cult. rel. Visos valstybės juos turi ir labai vertina, tik dėja, nors netruko karo atase, mes jų neturėjom. Pradžioje gal ir nebuvo reikalingi, o paskiau užmirsom, kad jie patys svarbiausi. Šitoki užsimirsimą šiandien skaudžiai apmokame ne tik atkūrę autorijų neturime, bet Vyriausybės žinios, Enciklopedija ir visą šiandien taip reikalingą medžiagą informacijai apie Lietuvą didesniuose Europos centruose ir su zvake nesurandama. Liūdna, pikta ir skaudu, kad nemokėta mūsų atskirti pirmaeilius nuo antraeilį dalykų. Bet Nepriklausoma Lietuva taip daug yra padariusi, kad šiandien vietoje dejavimų priekaištavimų kyla tik klausimas- ką reik daryti, kaip reik judėti kad kiekvienas mūsų savo aplinkoje taptų stiprus ir

klus

nuoseklus savos TAUTOS, savos KULTUROS "ambasadorius".

Nebijokim mėginimų, nebijokim klaidų

Bijokim vieno - nieko nedaryt...

Visi žinom, kad paprasčiausio amato, negalima gerai išmokyti, nesimokius, t.y. per darbą neat-sikraccius klaidų, neišsigijus reikalingų žinių. Tik nuolat mėginant, nuolat ruošiantis, galima vieną dieną pasiekti to-kių rezultatų už kuriuos galima gauti tą didžiausią atpildą-įsitikinimą, kad atlikau savo tautai savo pareigą.

O mums rūpimu klausimu, nėra ge-resnės mokyklos ir pavyzdio, kaip Prancūzų tauta, savo kultu-rinėmis virsūnėmis vieną pirmųjų pasaulių tautų. Pasiteiraukim ir mes nustebsim, kaip eilinis prancūzas mažai žino pavardžių t-tų, kurie daro politiką. Retai kuris nežino kas yra Jouvét, Mau-rois, Dior ir t.t. Prancūzų spaudoje dažnokai aptinkame sekan-čius tvirtinimus: Jouvét Barault nuvėkę ten ir ten tapo ge-riausiais mūsų teatro ambasadoriais. Dior, siuvimo namas, savo parodytą (svetur) kolekcija tapo mūsų mados ambasadorius. Karo metu Maurois buvo geriausias mūsų literatūros ambasadorius USA.

C.F.T.C. rūmuose teko išgirsti vieną kartą:- c'est le meilleur ambassadeur de notre cause.-

Prancūzai ne tik puikiai skiria tuos Prezidento aktu skirtus aukštuosius valstybės pareigūnus nuo tų kuriuos tautos genijus pažymėjo kurybingumo ugnele. Sąmoningai ne vienodai jais domisi ir su nevienoda pagarba jų vardus kartoja. Tai todėl, kad Prancūzai individualistai ir gar-bina vertina tuos, kurie sugeba būti savaimingi, nesistengia taikytis prie vidutinio žmogaus, bet stengiasi jį kelti, jam duoti naujų minčių. Kas yra drasesnio politinės ar kultūrinės minties atžvilgiu jie viską drąsiai patys išbando. Todėl taip mėgsta Prancūziją visi kūrėjai.

Taip kyla klaidos, bandymo ir nuq-pelno klausimas.

Neseniai mirė Bernard Shaw, savo aštriomis pastabomis, daug kraujo sąj ir "ramiam" piliečiui, pri-gadinęs. Dėl savo per didelių sketryciuojimosi kartais ir žiau-rios pasaipos susilaukęs. Laikui bėgant tas viskas buvo į jo as-menišką sąskaitą įrašyta. O visu tuo, kas sudaro tikrąjį Bernard Shaw genijų, mintis ir mis ne tik jo tauta, bet ir visas kulturin-gas pasaulis.

Tautai ir jos vardu kiekvienas pa-gal savo išgalės privalome judėti, o lygiai privalome jai savo dvasinę ir protinę duklę atiduoti. Neuzmirskim, kad labiausiai bus vertinamas tas (beveik dažniausiai po mirties), kurs bus to-liasčiau nuo žmogiskojo vidurkio nusokęs t.y. stipriau nei ku-ris kitas tautos ateities kelius numatęs, paskelbęs dar nežino-mas idėjas ar teorijas, naujus atradimus padaręs (tik pagalvokim kiek aukų kiek pasisventimo reikėjo, kol aviacija tapo tuo ku-

ji yra dabar). Visur kai dirbama tautai yra tik auka pasiŝvenmas.

Kas kita yra su valstybe. Kaip jau paminėta, josios vardu tegali kalbėti tik tasai, kuriam tai pavysta. Čia vertingiausias bus tas, kuris tuo vidutiniu piliečiu pasiklioŝes, tiksliai savos valstybės pajėgumą įvertindamas, atstovaus ne sveikai kunkuliuojanti visuomenės ar tautos judrumą, bet valstybės rimtį ir jėgą, nū už ngazuodamas jos į jokiais, kad ir labiausiai vyliuojančias avantiaras.

Tauta, tai nuolatinis veržlumas, judrumas, nuolatinis ir juo drasesnis, juo stipresnis, juo geresnis saukimas ...esu gyva...esu gyva...

Valstybė, tai rimtis, taiklus atsaugumas, bet tik ne išgverŝis pliepsiskumas. Sveiki finansai, nér skolų, geri santykiai su kaimynais, bet be kvailo nuolaidumo.

...as Darbo Rankų skaitytoju, skaitydamas ŝias eilutes, gali klausti savęs ką gi aš bendro turiu su tomis visomis kultūrinėmis ir politinėmis aukstybėmis, aš dirbąs fabrike. Ką gali mūsų valstybė, kai ji yra maža!!! O Suomija argi didelė? Ne. Bet turinti visų pagarba. Taip. Nes kiekvienas suomis yra didys. O juk ir mūsųose buvo g. dynė, kai ne tik mūsų valdovai, bet kiekvienas mūsų protėvių buvo didys. Mes jų palikuonys, kuo prastesni už juos? Jie iš nieko pradėjo, norėjo, laimėjo. Niekas mums nedraudžia, toki pavyzdį turinti tiems.

Esi svetur, apsidairyk aplink, ŝalimais dirba kitų tautų žmonės. Nežinai jų pavardžių, jie tavo sios nežino, bet žino tavo tautybę. Tave stebi, seką, pagal tavo darbo sprendžiamą apie mūsų, Lietuvių tautą. Nori, ar nenori, bet esi savo aplinkoje mūsų tautos "ambasadorius". Esi Lietuvis. Ar paaiškinai, kad mes nesam nei slavai, nei pravoslavi, nedeŝim vilko kailinių. Kad mes kovojam su mūsų siandieniniais engėjais ne tik todėl, kad jų ideologija mums nepriimtina, bet, kad mes, taip kaip prancūzai su naciais, kovosim prieš byle koki okupantą. Esam savos žemės seiminikais, buvom jais ir busim. Jei mus vėza, tai ne todėl, kad mes buržuajai, vaikai to krasto, kurs padarė nuosekliausią gemės reformą ir stambios industrijos neturėjo. Ne todėl, kad mes patriotai. Jeigu net mūsų liktų tiek kiek yra svetur, visvien mes turim teisę į savo žemes, nepriklausomybę. O tie kurie tvarkys Europos ateities likimą mums pirmoje vietoje, už mūsų tokias didelės aukas už kratijs, turi suteikti ir politinę laisvę ir paramą.

Prancūzai nemėgsta prekyboje tarpininkų. Gyvu žodžiu prisimink Maistą, Pienocentrą, Lietuvį ir kitus kooperatyvus, kurie mūsų išgelbėjo, nuo kainų svyravimo vargijos. Prancūzai mėgsta klausytis, apie jų ir kitų tautų kultūrinius santykius ir ryšius. S. Mikutavičiaus, Galinio straipsniai, nepatingėk juos paskaityti, tikrai padės.

Ejo artojųėliai, ęjo iš namų.
Sirdy sviesi laisvę-
Ginklas ant pečių..

VIDURNAKTIS JAUJOJ

+++++

It slibinai- ugnies liežuviai ryja įmestą pliauską ir kildami aukstyn, laizo juoda peciaus kakta, skaidriai apsviesdami prirukusią pakurą (žem. linams dzio - vinti patalpą). Nuo skrahdų ir sėrmiegu, padžiautų ant (grėdų (žem. kartys palubų), krinta stambūs lasai, nuo kurių snypsčia iškaitę pecius. Spragsėdamos kibirkstys krenta į, spaliais pribarstyta, aslą ir ant, aplink gulinčių, raukšlėtų batų ir naginių.

Balčius, vaikydamas nuovargį ir žovulį, lėtai suka bankrutkę ir debtėli į greta jo sėdintį užmudusį Samoską. Tą linksmą pasakorių apie knygų gabenimą iš Prūsų, kuriam dabar pypkė, istrigusi dantyse, užgeso, nukritusi kepurė, atidengė nusvyrusią, siaubingą galvą, spindincia, lyg mėnulis juodame pakuros fone. Samoska dar vikrus ir greitas, kaip zuikis, nors septintą kryželį jau nesė. Tai svarbiausias žmogus Balčiaus bury, žiną kiekvieną akmenį ir krūmą, jūros pakrantes ir klaukus miškus; nekalbant apie vienkiemį ir miestelių žmones.

Balčius vis traukia dumą ir dairosi. Aplink pečių, šalimais jo, riečiasi ratu, naginėtų ir klumpėtų kojų vainikas. Vandens balutė spindi ant pluktos aslos. Nuo peciaus kylanti šviesa, kliudama avalynės smaigalius, krinta aštriais liežuviais, ant glaudžių sugulusių kunų, nuo kurių kyla dregmė ir prakaito tvaikas. Nesimato, tamsiuosė pasieniuosė, jų veidų. Miega nejudėdamį. Jos esancius gyvais, išduoda tik įveiri riabalsis miego sniekstimas.

Vieno Balčiaus neišveikia nei miegas, nei nuovargis. Rytą, išveįant prūsus iš Bėtakių, daug laimėtas. Šypsosi prisiminęs, kai vokiečiai pasiruosę "eier" ir "spek" me džioklę po gretimus sodžius, Balčiaus burio užklupti tepaleidę kelius suvius, greitai sugulę ant traukinio platformų, skubiai išdumė atgalios, Tauragės linkui. Miestelis tuomi nepapresta džiaugėsi, vyrai, bet kurį ginklą paciupę, stėjo Balčiaus būryn. Ilgai negaisdami, pasidėlino mazesniais buriais ir patraukė Tauragės link, per Spindžio gatvę. Slapdribos mirkomi, iki kelių brisdami slapiam sniege, tik temstant priėjo girios pakrastę. Rađę jaują, joną suguzėjo, užkando, surukė po bankrutkę kiek pasidziųvino ir issitesę duobėtoje asloje. Visi miega.... Tik Balčius budį ir su poručniko prytirimu svarsto veikimo galimybes. Sukilo, kad ir nuteriotas, okupantų ir gaistrų kr

tas negalėjo bepakeisti vokiečių plesikavimų. Pakalniškiuose atėmė ginklus ir išvijo forsterį (miškų kirtimo prižiūrėtoją) panaudoję jo paties bizuną. Šiandien Skambalinėje pasalinę traukinio prižiūrėtojus, paėmė ten esančius ginklus ir maistą. Daug gerų zinių. Bet Šiauliuose, Kretingoje, Tauragėje ir kitur dar laikėsi gausios Bermotiūninkų gaujos. Ir jos daro Balčiui daug rūpesčio. Žiūrėdamas į žažaruojančias baltom liepsnom žarijas ir vis galvoja: -risikuoti ir pulti Tauragėje, esančius, prūsų. Ten galima būtų laimėti gražų kiekį ginklų. Tačiau ar ne per menkos mūsų jėgos, dairosi aplink, o be to dar neaišku ar jau laikas atkirsti Bermotiūninkams kelias atgal? Gal geriau palaukti net atsitraukti į mišką, Juodupio vienkiemyn? Ir laukti Samuškos draugų pranešimų apie prūsų judėjimą, o lygiai ir zinių iš besikuriančios Lietuvos Vyriausybės.

Girgždant žemų durų sąnariams, Balčius, svyruodamas, žengia jaujon. Iš kampo blizga žalios arklio akys ir ceza sienas. Per aukštą slenkstį, iš pakuroš veržiasi judanti šviesa, apsviesdama slėjęs, jaujos vidury, iš kurių kyso grasinanciai kulkosvaidžių vamzdžiai.

Balčius išeina laukan, tenai jį patitinka žvarbus vėjas. Kaip ir kiekvieną vasario mėnesį - po ato drėkio stipriai šėla, galima laukti naujo sniego. Juodi, sunkūs debesys gula virš baltų sniego ir vaidokliškai šmeksančių kadugių. Šiaurėje užia, braska nuo vėjo tamsus miškas, rytuose ar -čiau vieskelio maza pirkelė; pietuose, iš miestelio sklinda antrasis gaidžių giedojimas ir desinėje iš po sniego keliasi kuprotą jauja, kiek toliau pirtis. Abejose ilsisi ir pirtų porą rū budi. Reik juos pakeisti...

Balčius grįžta jaujon. Įmetą naują pliuską, ugnis gliaudžiai ją apglebia. Kampė Jančiauskas, visų jauniausias, glamonėja sautuvą ir sumurma - Onu t-e! Balčius, nusišypsojęs, prieina prie jo ir ragina keltis. Netrukus Jančiauskas su Vaiciuliu, kad ir įdamesi, išeina pakeisti būdinčių pirtų.

Į juos atyždžiai pasižiūrėjęs Balčius pagalvoja: - Na ir vyrai... Ir staigiai, nesvyruodamas nutaria: - Na, nelauksim jokių zinių. Kai prasvys, zygiuosim. Plačiai persizegnoja ir pajunta nuovargį ir norą nors kiek nustrumti.

P.E.

(atkelta iš 9 psl.)

pajuto iš kur vėjas pučia ir nudardėjo, viena siaurųjų gatvelių, miesto centro link.

Besistumiant pirmyn, dešinėje gatvelės siaurėjo ir tiek, o esančios jos abiejose pusėse bakančios ėmė griuti, žmonės gelbėtis, triukšmas, panika. Tačiau niekas Adamonio nesulaukė - griuvo namukai, telegrafo stulpai, kampinė aptieka - Adamonis atakuodamas kliūtis veržėsi pirmyn ir pagaliau pasiekė isitvirtinusių bataljono sparną. Uždavinį atlikus, kelias atgal buvo lengvas. Prie upės, ant kranto bestovė kiti tankai, pasinaudojo Adamonio premintu taku. Dekingi sumarinai, pagerbdami nepaprastą drąsą, visą tą kelią nuzymėjo lentelėmis - "Juliaus ADAMONIO Alėja!"

Vieno telinkim, kad Adamonis, vėl gautų savo Alėją pasivažinėti. (Pasinaudota Daily Mail

1950-10-10)

LIETUVA PRANCŪZŲ VAIZDUOTĖJE

Tautos, kaip ir atskiri žmonės, yra dažnai apibūdinamos įvairių vaizdų ir simbolių pagalba: mums Prancūzija issaukia mados sąvoką, vokiečiui po šio karo, pagal vieno jų mokslininkų issireiskimą, naująją amerikoną simbolizuoja konservų dėžutė. Vieną kartą susidaręs toks vaizdas nelengvai išnyksta.

Prancūzų mintyse Lietuva yra snieguotų miškų kraštas. Tam vaizdai sudaryti daug prisidėjo lietuviai ir lenkai savo 19-ame šimtmeityje išleistuose veikaluose. Romantizmo itakoje, Chojecki Kankinėje Lenkijoje (*La Pologne captive*, Paris, 1830) Lietuvą vaizduoja maždaug tokia, ko kiai ji buvo prieš kelis šimtmečius, tik paslaptingesnė, pagražinta: nepereinami miskai, liūnai, kurie praryja raitelius. Tą vaizdą dar labiau sukonkretino Mickevičius Pono Tado žverių karalijoje. Jam išpopuliarinti daug padarė Ostrovskis Mickevičiaus rastų vertimu ir komentais, kurie nuo 1841-ųjų metų išėjo kelios laidos.

Tas pat Lietuvos vaizdas buvo atgaivintas 1867m. parašytoj Merimės novelėj Lokių, Lietuva ten parodoma kaip lokių, raganių, gyvacių, miškų kraštas.

Kaip tokia "slavų" ir "miškų" Lietuva atsirado novelėje, galima spręsti iš jos autoriaus laiško, parašyto 1867 m. gegužės 11 d. vienas Nepazįstamajai: "Ponas X., kurs buvo atėjęs manęs aplankyti, kai sirgau gripu, ilgai iš manęs tyčiojosi, nes aš jam buvau pasakęs, kad lietuvių kalba yra slavų dialektas. Jis tvirtina, kad tai yra visai atskira kalba. Bet aš ką tik kreipiausi į didžiulius autoritetus, Max Muller ir kt. Lietuvių kalbą yra slavų dialektas, vėdu grupės. Ji labiausiai yra panasi į sanskritų ir į visų Europos kalbų". Apie patį kraštą, jis teiravosi Lietuvos bajoruose, bet išėjo ne geriau, kaip jis sako lapkričio 16 d. laiške: "Pasiūnciau naująją laidą p. Turgenevui vietos koloritui patikrinti, apie kurią aš nenusimanau. Bet velniav, kan nei jis, nei aš neradome lietuvio, kurs mokėtų savo kalbą ir pažintų savo kraštą".

Maždaug panašią Lietuvą matome ir didžiuliame 22 tomu Vidal de la Blache geografinės veikale. Ten cituojamas Mortensen o pastebėjimai apie Lietuvą ir jos gyvulininkystę, kur sakoma, kad "visur galima matyti, visuose, miskuose, dendrynuose, dirvnuose klaidžiojant kiaules ilgomis kojomis, siaura nugara, tamsios spalvos, labiau panašias į sernus, negu į kiaules". (V t, 32 p.). Toms, kuriame kalbama apie Lietuvą, yra išleistas 1932m., kai Lietuva užėmė 3-ią vietą Europoje bekonių eksporto atžvilgiu. Miskingos primityvios Lietuvos vaizdas išliko, nežiūrint, kad Lietuva

RELIGINIO MENO PARODA
RELIGINIO MENO PARODA PARYŽIUJE.

Norint kalbėti apie religinį meną, reikėtų kalbėti apie visą Vakarų Europos meną ir jo evoliuciją iki mūsų laikų. Tai be galo idomu, bet ši kart užsukim į taip plačiai spąudoje minimą ir aprašomą religinio meno parodą.

Reikėtų pabrėžti, kad XIX-jo amžiaus pradžioje, religinis menas buvo kiek nusmukęs. Bet į jo galą, atsirado vėl genialių ir religinių žmonių. Religinis menas išplaukęs iš impresionizmo, paėmė naują kelią. Susikūrė nauji judėjimai, kaip neo-impresionizmas, futurizmas, kubizmas... pakeitė visą bendrai imant meno pasaulėžiūrą ir davė taip pat naują kryptį religinio meno kurybai.

Šiuo laiku esančioje religinio meno parodoje, mes rasim kurinių religinėmis temomis, nuo Corot ir Delacroix iki šių dienų tapytojų, kaip: Alfreda Buffet, Chagall, Manessier ir kiti.

Nenagrinėsiu giliai šitų kurinių, tik žinodamas, kad šiandien pasaulyje yra daug žmonių, kurie nuosirdžiai pavydi Paryžiaus gyventojams negalėdami šitos parodos aplankyti. Patarčiau pasinaudoti tą nepaprastą laimę ir pirmą laivą sekmadienį ją aplankyti. Jos lankymui palengvinti ją apibudinsiu keliais bruožais.

Pirmoj saloje randasi Corot ir dvi

Delacroix kompozicijos. Maurice Denis, figūruoja trim paveikslais, iš kurių -Le mystere catholique- yra tikras mazytis religinės kurybos, sedevras. Toliau seka Gauguin, ir sitame paveikslų ziede žiba Van Gogh garsus paveikslas-Le samaritain- kuris dvelkia jautrumu ir religiniu užsidegimu.

Antra salė, kuri yra paskirta vien tik Georges Roualt paveikslams ir kurioje randasi apie keliasdesimts jo kurinių ir tarp kurių mes rasim taip garsia -La Sainte Face -. Čia mes galėsime jausti stiprią kurėjo jėgą: Roualt, kurio paveiksmai yra išbaigti iki paskutinio teptuko brūkšnio. Jo kuryboje yra toks tvirtas dvasinio pasaulio klimatas, kuris lyja didelėm ir placiom spalvų dėmėm ir baigiasi kažkokia slapta mystiška, rausva sviesa paveikslo kampe. La Sainte Face? kodėl tas paveikslas yra pasidaręs tiek populiarus, kad jo reprodukcijos randasi ant butų sienų, paprasciausiose maldaknygose. Tos jo akys, jo žvilgsnis į mus veikia keista ir tokia gaivinančia dvasine jėga.

Trečiojoje salėje- visa eilė šių dienų Paryžiaus mokyklos tapytojų kuriniai- Fernand Leger, Grommer kompozicija, Marchand o ir Charles Walsch paveiksmai. Paskutiniojo paveiksluose jaučiasi buržuazinio žmogaus nuotaikos, spalvos labai liuksusinės, bet kažkodėl duoda dirbtinumo jausmą.

Ketvirtojoje salėje Marc Chagall. Šitas tapybos muzikas ir poetas, kuris mus nustebins jeigu mes jausim ir mokėsime atidaryti duris ir pasinerti į jo platų vaizduotės pasaulį, kuriame jis randasi vienas. Chagallą yra vaizduotės kudikis, dar daugiau jis yra vaizduotė.

Šita taip mums pažistama lietuviško kaimo muzika, su didele izraelitiskos Chagall io vaizduotės doza duoda puikų spalvoms issireiškiantį poetą. Norėčiau patarti lankytojui nesistengti ieskoti Chagall io kurybos issorinės isvaizdos, ngeiskoti puikios rafinuotos formos, bet eikim giliau, uzmirskim visas nuo seno zinomas akademiskas pažiūras ir leiskimes buti vedami Chagallio į jo puikų ir gilų vidinį pasaulį, tik ten mes jį rasim ir suprasim.

Sekančioje salėje, abstraktinės tapybos menininkai, kurie duoda visą eilę religinėmis temomis abstraktyinės kurybos. Pabrėžti reikia - Pieta- de Manesier, labai turtinga spalvomis, kontrastais ir harmonija.

Eiliniam lankytojui ypatingai reiktų atkreipti dėmesį į Buffet -Pieta- Albert Gleizes kompozicijas.

Paskutinėje salėje lankytojas bus nustebintas vienu kolosališku Lursat kilimu, kuriame meistris nukelta į 19. psl.

ATVIRAS LAIŠKAS.

Didž. Garb. Pone
Redaktoriau,

Tamstos vedaname laikraštyje
"Darbo Rankos" Nr. 5-6 tilpo
Černiausko J. atviras laiškas
smeigiąsmane. Vardan teisybės
prašau įdėti į sekantį Darbo
Rankų numerį šį mano pareiskimą.

Teisingai "Darbo Rankų" redakcija
pavadino aną atvirą laišką šedev-
ru, nes jis savo kalbos ir formos stiliumi demaskuoja patį au-
torių. Lietuviams yra žinoma kieno yra tokie darbai ir metodai-
drumstame vandenyje geriausiai zuvis gaudyti.

G. J. laiške minėto susirinkimo-po-
sėdžio protokole šeštąs punktąs taip skamba: "Valdybos narys (pa-
ir vardas) pasiūlė pasalinti iš Dr-jos Černiauską J., nes šis vie-
sai prie liudininkų yra demonstratyviai pareiskęs, kad reikia vi-
sus lietuvių ūkininkus ir valdininkus issaudyti, smeizdama Lie-
tuvą ir buvusią tvarką.

Todėl visiems yra be komentaru
suprantama, kodėl ir lietuviškų Dr-jų tvarka disciplina bei jų
pirmininkai tokiems nepatinka.

dail. Z. Kolba

Breville-les-Monts,
28-12-1950.

atkelta iš 18 psl.

kai valdoma vieną penkiasdešimties metrų kompozija.
ju Sitos parodos kilnumas, tapybinių
judėjimų įvairumas ir kurioje tikrą šių dienų religinės kury-
bos vaizdą yra vienintelė ir verta meno mėgėjų dėmesio.
Ūka.

Ši paroda randasi L musée d'
art moderne, Avenue de Président Wilson. Métro Alma.
Atdara kiekvieną dieną, išskyrus
antradienį, Sekmadieniais pusė kainos.
Patariame pasiskubėti, nes greitai
laiku bus uždaryta.

Patariame aplankyti parodą -Les
trésors des musées de Berlin- Petit Palais.
Sekančiam "D.R. numerį tilps jos
aprašymas.

C. F. T. C.
 = = =
 == ==
 =

METINES MININT

Pernai, sausio 15 dieną, mūsų Tautos vienam džiaugsmingiausių įvykių – Mažosios Lietuvos, siaurinės dalies su protevių žeme susijungimui pagerbti, pasirodė pirmasis Lietuvių Darbo Sąjungos leidinys.

Nuo antro numerio pasišaudentis tapti periodiniu, šis leidinys pasivadino "Darbo Rankos" pasišaudentis skelbti – žinia Lietuva nėra turtingas krastas, bet prieš trisdešimt metų pradėjus ją savo rankomis lipdyti, statyti, puosti ir sviesti, ji pasidarė viena pavyzdgingiausių valstybių. Tai nebuvo koks pripuolamas dalykas, nes šiandien tremtyje lietuvis per savo darbą svetimiesiems, juos turtindamas atiduodamas jiems savo gyvybingiausias jėgas, kuo plačiausiai skelbia – priklausęs sąžiningiausiai ir darbiausiai tautai. Adamonis Julius herojiškai pasiveržęs pirmyn, jokių pavojų nebodamas visam pasauliui saukto saukia – jeigu lietuvis žinos, kas jis yra suprastas, parentas, senoji karzygio dvasia jame atgims ir pasaulis daug adamonių pažins.

Mūsų tremties spauda turi devynias dešimt periodinių leidinių, kam svetimiesiems tai pasakoma, tai net aikteli nustebe. O koks džiaugsmas, koks pasididžiavimas. Jis tampa dar didesnių kai galima parodyti, dienraščių diena, žurnalo iliustracijas, jų popieriaus gerumą. Darbo Rankos norėdamas šią taip garbingą mūsų seimą sustiprinti ir kad ir silpnomis jėgomis prisidėti prie šito mūsų didžiausio ginklo, pasiryžo ir tapo nuo ketvirtą numerio – pirmuoju lietuviškuoju periodiniu dvimenėsiniu žurnalu Prancūzijoje. Pasirodė labai vėlai t.y. tada, kai kolonija dėl emigracijos nustojo visų pajėgingesnių, kurių buvo labai daug, plunksnos darbininkų. Todėl ir trukumų žymiai daugiau ir paruosimas sunkesnis, bet geriau per vėlai negu nieko.

Kaip "Darbo Rankos" buvo sutiktos? Entuziastų netruko. Bet pradžioje jie lyg paskendo nepasitenkimo jūroje, toje pacioje, kurioje skandinama nuo Jogailos laikų kiekvienas kurybingesnis, drąsesnis lietuviškai kultūrai ar tau tui žygis ar darbas, o lygiai ir mintis. Taip buvo užmiršta pasi džiaugti, kad varomas naujas baras, kad atsirado dar viena, kad ir labai kukli, techniškai nevykusi, bet vis dėlto nauja lietuvisko žodžio, lietuvisko veržlumo mokyklėlė. Užmiršo, kad prie jos pritapo ir su laiku dar pritaps vienas kitas iš tų, kurie iki šiol laikėsi nuosaliai. O gal vienas kitas iš pradžioje

tik bekritikuojančių po truputį susidomėjęs, vėliau prisidėjęs taps vienas ramsciu ir pavaduodamas pirmuosius budės ir žiu-rės, kad sitoji kibirkstelė neužgestų, bet, kad ji plėstusi, augtų. Jei ir pagalvojo, tai kitaip kalbėjo ir išpójinėjo.

Na ir pasipylė... Žinom Paryžiuje ir net Prancūzijoje gyvena kas pasipylė. Visas tas, kiekvienai mūsų kartai atrodęs nauju, bet jau per šimtmečius išbandytas ginklų arsenalas, kuris arba tiksliau, kuriuo pagelba lietuvių tauta buvo nuvalyta nuo visko kas sudaro mūsų kaimynų pasididžiavimą: nuo savo šventųjų, savosios kultūros, savo senosios didingos valstybės. Bet žinant, kad nuo Valanciaus, kad ir labai lėtai, kad ir per daug svyrduliuodama, bet lietuvių tauta neabejotinai eina į saulėtą laikotarpį. Darbo Rankos vietoj kovos, atsakymų išivedo skyrių – "Šypsėnos" ir tiek lygiagrečiai skaudamos, drąsiau pirmyn, kad kuo greičiausiai atsikratytumėmė mums primestų ir sveikajam tautos branduoliui svetimų mėnulinių savybių.

Darbo Rankos jau švenčia metines. Tikėkimės ir toliau pasiryželių netruks ir eis iki sugrizimo tėvynėn.

Nuolat giklim spaudos darbas sunkus, neįvertintas, nedekingas. Yra visko. Nevisad tas malonu bet tautos dvasinių syvų cirkuliacijai, tai yra lygiai reikalinga, kaip oro temperatūros pasikeitimai mūsų kraujo cirkuliacijai. Bet kas gali mums šiandien tremtyje suteikti didesnio džiaugsmo, kaip spauzdintą žodį. Koks džiaugsmas, matant būrį žmonių, gyvai besisnekuciuojančių ir tvarkančių naują numerį ekspedicijai. O tas didelis didelis glėbis, nėsamas į pastę redakcijoms. Mieli sunkumai, kai galima tokį džiaugsmą patirti! Tai techniskoji pusė.

Bet žurnalistas yra žmogus ir ne rašalu, o dyona gyvena. Lietuviai labai didžiuojasi savo spauda, ir, greičiausiai, dėl to per didelio džiaugsmo, užmiršta užsi prenumeruoti. Užmiršta, kad jei negali vienos dienos kas mėnesiškai nors kas met turėtų vienos dienos uždarbį skirti periodinei spaudai. Jei kiekvienas tai padarytų! Kas gautusi? Mūsų tauta taptų periodinės spaudos srityje viena pirmųjų.

Baigdamas savo metinę "Darbo Rankos" nuoširdžiai kviečia visus savo skaitytojus, laikyti savo tautine garbe – vienos dienos uždarbis kas met skiriamas lietuviškai periodinei spaudai. Nuoširdžiai ragina issirasyti vieną, kurį mūsų laikraščių ar žurnalų ir tuomi kas liks Darbo Rankas neužmiršti.

Mielieji bendradarbiai, talkininkai, nuoširdūs AČIŲ. Lygiai didelis ačiū C.F.T.C. personalui, ypač tiems, kurie atlieka techniką darbą, visad paslankus visad mieli ir palankūs.

Redakcijos kolektyvas.

P. Bahuaud, praleidęs vieną mėnesį USA, jau grįžo, nepaprastai patenkintas savo kelione. Prieš išvykdamas mėgino sueti į kontaktą su visomis sąjungomis, kad galėtų Amerikoje steigti panašų tarptautinį organą. Grįžęs apgailestavo, kad lietuviai neatvyko, ir...
 Darbo Sąjungų primininkui grįžus prasidėjo vėl didesnis aktingumas. Baigtos išdirbti tarpusavio bendravimo taisyklės, nutarta daryti didelį folkloro šventę (geguzės mėnesį. Visųotiniai delegatų posėdžiai-susirinkimai vyksta kaip ir anksčiau kas mėnesį. Vykdomojo komiteto posėdžiai kas savaitę...

Nutarta ruošti vieną šeštadienį ir sekmadienį visų Darbo Sąjungų konferenciją. Ji bus ši pavasari ir labai svarbu, kad lietuviai gausiau dalyvautų.

Buvo bajorų gėdynė, buvo kapitalizmo gėdynė, dabar ateina syndikalizmo gėdynė. Tenka labai pasidžiaugti, kad lietuviai Prancūzijoje buvo pirmieji kurie įėjo į oficialų tarptautinį organą. Normaliai mes esame dėl mūsų liurbiskumo, kuris vadinamas apdairumu, paskutiniai. Ši kart mes buvome vieni pirmųjų tarp trylikos tautų ketvirtieji. Tai mums didžiausia dirva pasireikšti, nes nieks neklausia, nei turto, nei ki mės, nei gražaus drauzio, iš visų tarptautinių organizacijų mūsų dabatinėse sąlygose sindikatai - profesinės sąjungos - yra pačios svarbiausi, reikalui esant organizuotą darbo žmogų labiau užtaria nei pavienį. Bet kas svarbiausia mums reik kuo daugiau siai turėti ryšių ir draugų. Nepriklausomybę atgaunant, vikeriop draugai ir parama bus reikalingi. Žinodami, kokią įtaką turi visose demokratiskose valstybėse syndikatai, vengdami jų patys sau kenkiam, nes pasilieka už aktingo gyvenimo.

Jau yra baigiamas svarstyti klausimas Confédération Internationale des Syndicats Chrétiens apie visų esančių už geležinės sienos tautų priėmimą. Atgavus nepriklausomybę, naujų įstojimo formalumų nebus.

I.R.O baigia savo darbą. Kuriamos dvi naujos įstaigos. Abi bus Prancūzų vyriausybės zinioje. Viena užsiims tik selpimu. O antroje tvarkys juridinius ir emigracinius klausimus. Daug buvo, niekad tiek inteligentų ir inteligentų nebus niek buvo. Neturėjom nė vieno savo tautiecio tarp tų įstaigos tarnautojų. Dabar pirmenybė teikiama seniesiems IRO tarnautojams. Ir vėl mes už durų. O lenkai 5.

LIETUVIAI

PRANCŪZIJOJE.

Praeitų metų gruodžio mėn. 15 d. advokatas Indriekus apgynė Paryžiaus Teisų Fakultete disertaciją tema- Klaipėdos krasto Statutas, išgydamas universitetinį doktoratą.

Nelengvas jam buvo gyvenimas Paryžiuje, bet niekad nesiskundė ir jokių materialinių skolų lietuviškosios visuomenės atžvilgiu neužtraukė. Neėmė nei pasalpos, nei stipendijos. O atliko didelį darbą. Dar kartą įrodydamas, kad gabus lietuvis, moka įvykius apvaldyti, kai reikia moka skurdą pakelti ir savo kulturai būti naudingas.

Naujam doktorantui šiandien jam, esančiam USA nuoširdžiai linkime gražaus pasis kimo ir laimės.

Praeiti metai mums buvo itin laimingi- trys lietuviai gavo doktorato laipsnius. Prancūzijoje ir atrodo iš viso, ne tik po šio karo kunigas- Dr. Luima.

Šios didelės šventės mūsų spaudoje nebuvo paminėtos, nors iš Paryžiaus vis ir vis pasipylia trumpos informacijos, perpildytos nereikšmingomis pavardėmis ir kartais suteikiant nesamas dorybes ar nupelnus.

O apie tuos, kurie tikrai yra verti ir pagarbos ir dėkingumo, buvo nutylima. Skaudu ir pikta. Ir tik vienas klausimas, kada gi, kada gi pagaliau baigsis mūsų tautoje šita moralinė vakchanalija???

Tunyse gyveno Liudmila Valiulienė, labai skaudžiuose aplinkybėse, buvo trijų tunysiečių nuzudyta.

NEPRIKLAUSOMYBES

MINEJIMAS.

Š.m. Nepriklausomybės minėjimą rengia L.Šalpos Draugija. Gustav Doré salėje, kampas rue de Gustav Doré ir Impasse Ch. Gehrardt, Paris 17-me, métro Wagram.

Minėjimas bus Vasario 16 d. 8 val. vakaro.

Pamaldos bus vasario 18 d. 11 d. mūsų koplyčioje, 42 rue de Grenelle métro Sevres Babylone ar rue du Bac.

Nepriklausomybės šventės proga, susikaupdami, neužmirškime, kad Prancūzijoje turim dviejų didžiųjų lietuvių Milosz-Milašiaus Fontainebleau ir J. Baltraičio Montrouge kapinėse- kapus. Lietuvi, jei tau pasidarys liūdna ar neviltinga nueik prie tų kapų ir ten pajusi, kad rytingos tautos nezusta.

U K R A I N A

Malonų yra, baigiant šį numerį, skirta mūsų valstybės orumui ir mūsų tautos varžlumui pagerbti, prabilti į ukrainiecius, kurie per ilgus šimtmečius gyveno kartu su mumis, vienoje didingoje Gedimainių valstyboje. Prisimena tuos laikus, kaip geriausius ir maloniausius jų tautos gyvenime. Buvo ir yra mūsų nuosirdžiausi draugai.

1918 metais sausio 22 dieną jie pas-
kelbė savo Nepriklausomybę. Dėja jų atžvilgiu likimas buvo pik-
tesnis, bolševikams ir lenkams puolant, jie neatlaikė.

Jų Nepriklausomybės, sventės proga
linkime visai, mums ne tik prietelingai bet amžių tolumoje
giminigai tautai daug sėkmės ir laimės.

C.F.T.C. ribose jie pajėgė sukurti
labai stiprią ir veiklią Darbo Sąjungą, kuri yra pavyzdžiu vi-
soms kitų tautų Darbo Sąjungoms.

Tenka labai pasidžiaugti, kad sąmo-
ningi lietuviai skiria juos nuo Baltgydžių, kurie, budami šian-
dien mūsų artimiausi kaimynai, nepasigymi dėl savo per didelio
ir svetimųjų įtakoję atsiradusio guobos ir Vilnių, draugiskais
sausmais mūsų atžvilgiu.

Lietuviai prancūzų vaizduotėje,

atkelta iš 16 psl.

nežiūrint, kad Lietuva yra vienas labiausiai numiskintų kraštų
Europoje (Proporcingai imant, Lietuvoje yra du kart mažiau
miskų, negu Vokietijoje).

Lygiai keistas vaizdas yra susidares
ir apie pačius Lietuvos žmones: jie, pagal iki paskutiniųjų lai-
kų islikusį įsitikinimą, yra geltonodžiai, slaviai ir protestan-
tai. Šiai legendai sudaryti prisidėjo estų sumaisymas su lietu-
viais ir baltais aplemai. Ji sustiprina kartais isgirstami fi-
lologų pastebėjimai, kad lietuvių ir suomių kalbose yra keli šim-
tai bendrų žodžių (kelias, kirvis, laivas ir kit., nuėję daug-
moje iš lietuvių kalbos į suomių). Galėjo taip pat šiekį to-
kią reiksmę turėti Dostojevskio ūkters tvirtinimas, rasytojo bi-
ografijoje, kad jis esąs lietuviskos kilmės ir kad patys lietu-
esų giminės su ugro-finais.

Šis etniškasis lietuvių vaizdas
irgi stipriai laikosi iki pat šiol. Dar prieš šį karą prancūzų
mokykliniuose geografijos vadovėliuose lietuviai rasės atžvil-
giu buvo laikomi geltonodžiais (ugro-finais) o tikybos-protestan-
tais. Tokiame pat lygyje tebėra A. Siegfried o, Prancūzų Akade-
mijos nario, garsaus politinės geografijos veikalų autorius,
duomens, lietuviai esą slaviai, susimaišę su ugro-finais.

Kaip matome, tautas pagal popula-
rius vaizdus bei simbolius pažįsta ne tik minia, bet ir patys
cionalistiskiausi mokslininkai.

A. Galinis.

25
T U R I N Y S .

1. Mindaugo portretas (p. Gailius).	
2. Trys rozės	3- 1psl.
3. Prof. Stanka Lietuva	4- -
4. Dr. J. Deveikė, Saulinga Lietuva ir lietuviai	4- 6psl.
5. N.M. Interwiev su p. Pitkunigiu.	7- 9psl.
6. N.N. Kiekvienas gali būti savo tautos ambasadorius.	10-13psl.
7. P.E. Vidurnaktis jaujoje	14-15psl.
8. A. Galinis, Lietuviai prancūzų vaizduotėje	16(24)psl.
9. Ūkaa, Religinio meno paroda	17-18psl.
10. Atviras laiskas	19- psl.
11. C.F.T.C.	21-23psl.
12. Ukraina	24- psl.
13. Turinys	25 psl.

Table de matieres

1. Portrait du roi Mindaugas	3
2. Trois roses	4
3. Prof. V. Stanka, La Lithuanie	4-6
4. J. Deveikė, La Lithuanie et les lithuaniens du soleil.	7-9
5. N.M. Interwiev	10-13
6. N.N. Chacun peut être l'ambassadeur de son peupl.	14-15
7. P.E. A minuit	16(24)
8. A. Galinis, Les Lithuaniens dans l'opinion française	17-19
9. Ūkaa, L exposition d'art religieux	19
10. Une lettre	21-23
11. C.F.T.C.	
12. Ukraine	
13. Table des matieres.	

Lietuvių Darbo Sąjunga kviečia
visuotiną narių susirinkimą vasario 10 d. 17 val. savo kamabary.

Sekantysis visuotinas susirinkimas
bus balandžio mėn. 14 d.

Sekantysis Darbo Rankų numeris
išeis balandžio mėn. 15 d. ir bus skirtas Lietuvos Darbo
Sąjungos dviejų gyvavimo metų sukakčiai paminėti.

Prašo.

Vienas Darbo Rankų skaitytojų pra-
šo jei kas turi parduoti jam pirmąjį leidinio (Darbo Rankos)
numerį. Kaina nesvarbu. Pranesti redakcijai.

DARBO RANKOS yra PIRMASIS LIETUVIŲ PERIODINIS
LEIDINYS PRANCŪZIJOJE.

Dail. V. Kurausko
virselis: rankos yra
reikalingos- talkai,
Tėvynei, varpai, knygai.

Išeina kas du mėnesių.
Perkant vietoje kaima 30 fr.
                    provincijoje 45fr.
į kitus krastus ir žemynus
persiuntimui valjutos paleng-
vinti patariam už kiekvieną
numerį siųsti tarp. part.
ženklus-vieną vietinį vieną
užsieninį.

Leidžia L.D.S. prie C.F.T.C.
nariams ir prijauciantiems
Vyr. Redakt. Dr. J. Navakienė

Imprimé No. 12839
Editeur Travailleurs Lithuaniens
à la C.F.T.C.
rénotypé-26 rue de Montholon Paris 9-e
Directeur-rédacteur Mme J. Navakas.